

viklet hos Kvinder. Dette vilde maaske kunne faa Betydning i den Retning, at man ikke fra Begyndelsen førte en Sag ind paa Afveje.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet svarede paa Hr. Abrahamsens Forespørgsel angaaende

Stillingen som Statens Tilsynshavende ved Husholdningsskolerne,

at Ansættelsen af Lærer Christensen var saa godt som afgjort af den forhenværende Minister for Kirke og Undervisningsvæsenet, da dette Ministerium tiltraadte. Han mente iøvrigt, at Lærer Christensen som Censor ved Husholdningsskoler var vel egnet til den-
ne Post.

„Til den mere faglige Side af Tilsynet har han en kvindelig Medhjælper, og han er trods sine 70 Aar en virkelig rask og rørig Mand. — — — Jeg er forøvrig enig med det ærede Medlem i, at naar Spørgsmaalet en Gang bliver aktuelt, og man har en virkelig kvalificeret Kvinde til den-
ne Stilling, vil det være naturligt at vælge hende.“

Paa Hr. Abrahamsens Forespørgsel om

Kvindens Valgbarhed til Skolekommissioner

svarede Ministeren, at den Afgørelse, der af Ministeriet var truffen i den af Hr. Abrahamsen omtalte Sag var i Overensstemmelse med tidligere Afgørelser af Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet, og at den ogsaa var i Overensstemmelse med den almindelige Anskuelse i Tinget, sluttede han af, at et Forslag til Lov om Skoletilsyn, fremsat i Fjor, ogsaa havde indeholdt en Bestemmelse om, at der skulde kunne vælges Kvinder ind i Skolekommissioner ligesom i Kommunalraad. Lovforslaget var af andre Grunde ikke gaaet igennem, men alle Partier var utvivlsomt enige om, at Kvinder ved en Lovændring burde have Adgang til Skolekommissioner.

Litteratur.

—o—

Georg Brandes: Fugleperspektiv. 506 Sider. (G. B. N. F.)

Dr. Georg Brandes blev i vor Barn-
dom plantet som et Kundskabens Træ paa godt og ondt i gamle Danas Have, og vore kærlige og omhyggelige Forældre forbød os at nyde deraf i ængstelig Frygt for, at vi paa en eller anden Maade skulde tage Skade. Og vi rettede os artige derefter; vi ofrede Kundskaben paa den fæderne og mødrene Ængsteligheds Alter, saa man dristig tør paastaa, at store Masser af 70-ernes og 80-ernes Ungdom — endog af den københavnske — ja selv af den akademiske — ikke havde læst en Trævl af Georg Brandes, end sige hørt ham tale.

Hvor var det muligt? Ja, for nogle var Aarsagen vel kun en vis Ugidelighed overfor det nye; en saadan findes til alle Tider. For andre var det maaske Fremmedartetheden af en stor Del af de Emner, som Brandes omtalte; han drog jo saa meget Fremmedstof ind over vort Fædrelands Grænser og fik derved — tildels ufortjent — et »europæisk« Stempel klisset paa sig i Modsætning til det stærkt »nationale« Præg, som i de Tider beherskede Masserne. Men for Hovedpartens Vedkommende var det sikkert Antikristen i ham — vel at mærke: ikke Semiten men Fritænkeren, — der skaffede ham en saa kompakt Modstand i Grundtvigs Fædreland.

Dr. Brandes staar endnu (over 70 Aar gl.) som et Kundskabens Træ midt iblandt os, og vi har nu ikke længer den Undskyldning for ikke at læse ham, at vi har et Forbud for os. Thi vi er nu voksne og selvansvarlige, haade de enkelte og — tildels ialtfald — det hele Folk. Der kræves, som Børne siger, for alt, hvad der møder os i Livet, en Dom, en Følelse og en Vilje, men dette kræver ogsaa, at vi skaffer os de Kundskaber, uden hvilke ingen personlig og selvstændig Dom, Følelse og Vilje kan skabes. Ogsaa overfor Brandes maa Fædrenes Tabu ophæves, og han bør læses over det ganske Land.

Thi, — man kan være uenig med ham, til Tider oprørt paa ham, hvis man hører til de iltre, men man kan ikke undgaa at lære af ham. Og det er Kundskab paa godt og ondt, Kundskab, som tvinger én til at tænke og vælge — vælge, sig sit An-

svar bevidst. »Lucifer« er han bleven kaldt og sammenlignet med Mørkets Fyrste, som alle burde sky. Selv har han anekteret dette Navn og oversat det »Lysbringer«. Og han er — dette kan ingen fratage ham — sin Tids store Lysbringer — Lyskaster vil jeg hellere sige, — der søgende lader sine skarpe Straaler falde snart her, snart der for at drage det uklare frem i Lyset, bringe de halve Sandheder ud i Debatten og prøve de fastslaaede Standpunkter endnu en Gang.

Ogsaa til Kvindesagen har disse Straalebundter fundet Vej. De ældste af os husker endnu Dr. Brandes' Fortælle til hans Oversættelse af Stuart Mill: Kvindernes Underkuelse (fra 1869), de ældste og de yngre hans Fortælle til samme fra 1885, i hvilken han tager et Forbehold med Hensyn til Kvindernes politiske Frigørelse, idet han er bange for, at denne skal give den religiøst-politiske Reaktion et Rygstød. Man skylder dog Sandheden at tilstaa, at Brandes selv nærer Tvivl om, at dette Forbehold er strengt retfærdigt. Og ingen, som kender Dansk Kvindesamfunds Historie, er uvidende om Firsernes Sædelighedsfejde, hvor Brandes — lidt uridderlig, synes det os, og uden tilstrækkelig Grund — faldt over nogle kvindelige Modstandere paa en Maade, som ingenlunde klædte den overlegne og smidige Pennefører.

Med den her foreliggende Bog »Fugleperspektiv« har Brandes atter samlet en Mængde af de i de senere Aar skrevne Artikler, holdte Taler etc. og ogsaa her givet os Beviser paa sin fra hans Bog om Shakespeare saa kendte glimrende Evne til at trænge ind overalt i en Digters Værk (— læs hans fortræffelige Gennemgang af Henrik Pontoppidans Værker,) — paa sin i mange Tilfælde velgørende Kritik i Forhold til andre Kritikers Overdrivelser, — (se hans Omtale af Svend Leopolds Kritiker (navnlig Holberg, Talleyrand), — eller hans vækkende og ansporende Taler, f. Eks. Indledningstalen i »Frisindet Ungdom« fra 1905. — Stykket: »Den futuristiske Kvindes Manifest« vil blive læst med Interesse af alle Kvindesagsinteresserede, og alle Nordboer vil glæde sig over hans ypperlige Tale i Sorbonne i 1911 ved Normandiets Tusindaarsfest, og alle civiliserede Nationer vil slutte sig til hans Slutningsbemærkninger om Idealets Krigere, hvormed han mener Mejselens, Penselens, Or-